

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravnništvo v Ljubljani Učiteljska tiskarna, Frar čiškanaska ul. 6/l. Vse pošiljate je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštnine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko političko glasilo UJU. - Poverništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 40 Din, za inozem. 60 Din. Posamezna štev. 1 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne notice vseh vrst je plačati po Din 2.50 od petih vrste. Inzeratni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

V. glavna skupščina UJU v Subotici.

(Dne 27., 28. in 29. avgusta 1925.)

Svaki posetilac Učiteljske Skupštine (koji se blagovremeno prijavi) kad stigne u Subotico ima odmah da se obrati na predstavnika svoga poverništva, tu na samoj stanici. Gde se koje poverništvo nalazi naćice oznaćeno na tablama. Tu će dobiti legitimaciju, znaćku i kartu s naznaćenjem gde mu je stan određen, kao i ostala potrebna obaveštenja.

Raspored:

A. Prethodni poslovi u oći Skupštine, 27. avgusta (ćetvrtak).

I. Sednica Glavnog Odbora UJU u Maloj Većnici od 3—5 ćasova po podne.

Dnevni red:

1. Izveštaj Izvršnog Odbora,
2. Predlozi namenjeni Skupštini,
3. Sporazum o radu na konferenciji delegata.

II. Konferencija Glavnog Odbora i delegata učiteljskih društava u 5 ćasova u Velikoj Većnici.

Dnevni red:

1. Otvaranje konferencije i prijem i overa punomoćija u smišlu ćl. 15. pravila UJU i ćl. 17. poslovnika.

2. Sporazum o izboru kandidata za 4 Odbora, Skupštinskih sekretara i overaća zapisnika

3. Sporazum o samom radu na Skupštini.

Istoga dana po podne u 7 ćasova međusobno upoznavanje pred Gradskom kućom na Kara-Dorćevom trgu.

V. Glavna Skupština

28. avgusta (petak).

Dnevni red:

1. Otvaranje Skupštine u 8. ćasova pre podne.

2. Izbor potrebnih odbora, sekretara i overaća Skup. zapisnika.

3. Izveštaj o radu Glavnog i Nadzornog Odbora i davanje razrešenice Upravi za rad i račune u prošloj godini.

Zastopniki UJU pri novem min. prosv. g. Velji Vukićeviću.

Stališće ministra prosvete k projektu šolskega zakona. — O delovanju učiteljstva. — Stališće v pogledu šolskega nadzorstva in nadzornikov. — Namešćanja in premešćanja.

Dne 31. pr. m. je sprejel novi minister prosvete izvršni odbor UJU. Predsednik UJU g. P. Vukšanović je pozdravil ministra prosvete kot novega šefa; v nagovoru je posebno poudaril najnost donošenja edinstvenega zakona o osnovnih šolah, o reformi osnovnega pouka in unifikaciji pouka v državi, zaprosil je g. ministra za mišljenje v pogledu šolskega zakona, opozoril je na pripombe učiteljstva k zakonu, ki ih je podalo v posebnih spomenicah; opozoril je na razpravo o osnutku šolskega zakona, ki pride zopet na dnevni red glav-

ne skupščine UJU v Subotici, zavzel je stališće k postopanju politiških oblasti napram šoli in učiteljstvu, glede izmenjavanja šolskih nadzornikov, premešćanja in odpušćanja poedinih tovarišev, ki jih provzročajo politiški ljudje; zaprosil je g. ministra za obićajno podporo, ki jo je doslej prejemale UJU ob priliki prirejanja glavnih skupšćin.

G. minister je nato izvajal sledće: Jaz sem sam po stroki profesor in bil sem svoječasno tudi nadzornik narodnih šol. Prilicno poznam šolo in učiteljstvo.

ma svome nahodenju i iskorišćuju ga za šta im kad zgodno. U jedno i isto vreme ućenici iz jednog istog razreda mogu da se zanimaju s razlićitim radovima; jedni mogu n. pr. da uće prirodne nauke, drugi geografiju, treći istoriju, ćetvrti aritmetiku ili geometriju i t. d. Pa ipak između svih tih predmeta ima koncentracije koju nastavnik zgodno iskorišćava u poedinim momentima.

Raspored rada se izvodi na ovaj naćin.

U poćetku svakog meseca ima da se izradi taćan i detaljan program i naćin rada u dotićnom mesecu (dejanje). To se zove »mesećni dogovor za rad.«

Za svaki nastavni predmet izradi odvojen — zaseban program, »dogovor«, odgovorni ućitelj. »Dogovori« za sve nastavne predmete pregledaju se i saglase u razrednom nastavnićkom veću, pa se onda pozovu i ućenici dotićnog razreda te im se saopšći i o njemu se razgovaraju. Neki put se dešava da se ućenici ne sa-

V. novješih vrstah učiteljstva se dogajajo pojavi, ki ne slućijo v ćast ne ućiteljem in ne prosvetnim delavcem, kakor mi je to neprijetno reći. Mlajši so si izbrali nezgoden pravec.

Bil sem v družbi z učiteljstvom in oni so napredni ljudje, toda med njimi je tudi takih, ki gredo v ekstrem, da si nimajo razloga za to.

Za državo je opasno, da ućitelji prednjaćijo razdvajajoćim akćijam; zanašanje nereda je za nas nepotrebno in zlo.

Projekta zakona še nisem proućil. Proućiti ga hoćem in nećem ga zvršiti brez vas. Prićakujem, da zaslišim tudi mišljenje glavne skupščine UJU v tem pogledu. Nato se hoćem odioćit, ali se podnese ta projekt ali se izdela novi, kar je stvar forme. To zavisi v prvi visti od obsega sprememb. Vaša in moja želja je, kakor tudi narodne skupščine, da se zakon donese v korist šoli.

Netoćno je bilo iznešeno, da prinaša vojašnica već kakor šola. Toda tudi ućitelj ni dal vsega, kar treba, ćtudi upoštevam pri tem vse tećkoće, ki ovirajo, da se ne more povsem posvetiti svojemu delu. Dobe se tudi ućitelji, ki niso odgovarjali svojim dolžnostim. Takih je najveć med mladimi. Dobe se ućitelji, ki vzgajajo in uće deco radi ocene, a deće ne zna potem kupiti niti vsakdanjih potrebšćin v trgovini.

Vsi, ki vodimo šolo smo dolžni, da jo dvignemo s tem, da bo vsakdo na svojem mestu. Naj vsakdo svobodno razpolaga s svojim mišljenjem.

V prošlosti je bil ugled ućiteljev drugaćen kakor sedaj, boljši. Sedaj se je izpremenilo, ni već onih nekdanjih narodnih ućiteljev. Opazil sem odvratne scene, kvarne za ugled ućiteljstva in njega podmladek. Naravno, da je temu vzrok hitra in nepovoljna priprava ući-

teljstva in skrćeno šolanje v vojnem ćasu.

Kar se tiće zakona ste dolžni, da vodite vesten račun tudi o pouku in o tem, kaj mora dati država od tega kar je dobro za šolo, kakor za njeno vzdrževanje. V tem morate biti nepristranski.

Šolsko nadzorstvo se je ponićalo, ker so nadzorniki brez pravih kvalifikacij, poleg tega je najteće nadzorovati sebi enake, ker od njih se je treba z nećim višjim razlikovati. Nadzorniki so pretvorjeni v strankine organe, ki so partijski korteži, ki hoćejo partijske prijatelje ćuvati, a protivnike odbijati in nimajo višje kvalifikacije in ugleda. Tako nadzorstvo ne more dati dobrih rezultatov, ki se zahtevajo in kar vi zahtevate, ker polagate najvećjo pažnjo temu vprašanju, kar me zelo zanima.

Proućiti ćem zakon in ga z vami pretresati in izpremeniti. Pred skupščino ne pride pred oktobrom, a dotlej hoćem o njem ćuti vsa potrebna mišljenja, vaše in naše skupščine.

V pogledu premešćanj se hoćem strogo držati obstojećih zakonov. Kdor v tem pogledu dela po svoji glavi — greši; kdor deluje na podlagi zakonov — ne. Moj vodnik je zakon, kar gre mimo ali preko tega — je nasilje. Kar je tako napravljeno hoćem popraviti, pa će bo to komu ljubo ali ne.

V vsem hoćem biti objektivni. Mnogo zadev moram popraviti kot odgovorna oseba. Morda bom izpremenil tudi kak postopek, ki je dosedaj bil v veljavi. Hoćem da se izvede kar je treba izvesti, da se pride do boljših pravcev.

Bodite v kontaktu z ministrstvom in pridite sami ter kadar bodete pozvani, da završimo projekt zakona v korist šoli.

Podporo, za katero prosite, hoćem odrediti na podlagi bućžeta.

S tem je minister zaključil svoja izvajanja

ANTON HREN:

Sedanja doba in učiteljstvo.

(Referat na V. pokrajinski skupščini Pov. UJU Ljubljana v Šoštanj.)

(Dalje.)

Ućiteljstvo se udejstvuje s svojim delom v treh smereh:

1. delo v šoli,
2. delo izven šole in
3. delo za lasten stan in organizacijo.

O delu v šoli ne bom zgubljal besedi, ker bi to presegalo okvir moje razprave. Povdarim naj le eno, da je poklicno delo prvo in glavno, katerega naj ne moti in ovira nobeno drugo. V prvi vrsti po njem nai naš sodijo naše oblasti. To je treba povdariti zaradi tega, ker se ravno — zlasti v zadnjem ćasu — opazili vedno bolj in bolj pojavi, da so ćesto merodajni drugi vidiki, po katerih se presoja ućiteljstvo. Kakor se drugi uradniški stanovi sodijo je po poklicnem delu, tako naj se tudi ućiteljstvo sodi v

prvi vrsti po tem, kaj in kako vrši svoje poklicne dolžnosti.

Še nekaj mimogrede.

Naćin pouka in vzgoje se razvija. Od nas se prićakuje in tudi zahteva, da zasledujemo vse novešje in najnovješje pojave na tem polju ter jih prenesemo v šolo. Prav in lepo je to. Sami vemo, da moramo skrbeti za nadaljno izobrazbo v tem oziru. Ućiteljstvo tudi v tem oziru stori bo veliki većini še već kakor svojo dolžnost, kolikor mu dopušćajo sredstva. Prav pa ni, da ne dado naša ućiteljišća našim najmlajšim tovarišem in tovarišicam skoraj prav nikake podlage v tem oziru. Eksperimentiranje z nepreizkušenimi in najnovješimi pojavi pa ne obrodi vselej pravlega sadu.

LISTEK.

MIH. M. STANOJEVIĆ:

Daltonski šolski sistem.

(Referat na V. pokr. skup. Pov. UJU — Ljubljana v Šoštanj.)

(Dalje.)

On je izraden potpuno na osnovu principa rada ili upravo radnog vaspitanja. On otklanja tradicionalno razredno predavanje i zamenjuje ga slobodnom samoradnjom ućenika po grupama predmeta po izborima pod rukovodstvom ućiteljevim. Ućenici zadobijaju najpotrebnije znanje i navike samostalnim radom.

Ućenici su dućni da rade u školi u određenom vremenu (ćasu), ali to im je vreme slobodno da ga raspoređuju pre-

glase sa izvesnim metodskim jedinicama koje su predložene smatrajući da neće moći naći gradiva za izućavanje izvesnog predmeta ili smatraju da im je to nepotrebno da uće — ali to je retko, jer u svakom ovom »dogovoru« s đacima njima se unapred objašnjava od kakvog je znaćaja rad koji se predlaže, kako se moće izvršiti, kakva većbanja treba da predhode i da se sprovedu, utvrđuju se zadaće, pokazuju karte, crteži, štivo i t. d., utvrđuju kakvi pismeni radovi treba da se izvrše i do kad, šta treba deca da nauće napamet, šta treba ućitelj da razjasni deci i raspored vremena i rada.

Ovim dogovorima je cilj da se jasno i podrobno obaveste ućenici kako će se vršiti nastava i šta će se ućiti u dotićnom mesecu. Kaže im se odakle će se uzimati gradivo za koju metodsku jedinicu i šta bi oni mogli sami da urade svojim silama da dodu do nekog znanja.

Pre nego što će se predavati o ćemu treba ranije saopšćiti ućenicima n. pr. gde

(Dalje prihodnjć.)